Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕННЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
ВІВТОРОК, ЧЕТВЕР І СУБОТУ
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
„SVOBODA"
("LIBERTY").
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ — Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. — SINGLE COPY 4 CTS.

РІК XXVIII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., ЧЕТВЕР, 11-го ПАДОЛИСТА 1920. ЧИСЛО 136. VOL. XXVIII. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, NOVEMBER 11, 1920. No. 136.

ЛЯХ В ГАЛИЧИНІ УБИВ УКРАЇНЦЯ З АМЕРИКИ.

ЗЛОЧИННА ГОСПОДАРКА ДЕПАРТАМЕНТУ ВІЙНИ.

БОРОТЬБА МІЖ ПЕТЛЮРОЮ І ПАВЛЕНКОМ.

ЛЯХ ПОЛІЦІЯНТ В СЕЛІ В ГАЛИЧИНІ УБИВ УКРАЇНЦЯ З АМЕРИКИ.

До села Чертіж, жидачівського повіту, вернув з Америки селянин Микита Савчин. Лиха доля, а не добро, загнали його там. З тої земленьки, яку він одідичив по своїх батьках, не міг вижити і разом з иншими, такими як сам бідолахами — поїхав шукати щастя-долі за море, в далеку країну.

В Америці тяжко працював, не доїв, не доспав, складав цент до цента, доляр до доляра і зібравши трохи гроший, вернувся до рідного краю виховувати двоє сиріток, бо жінка померла. Хотів зачати наново жити, між своїми, а не чужими людьми, які не знають ні його мови ні звичаїв.

Та не так склалося, що укладалося. Як би був знав, що таке трафиться з ним, був би і не вертався до рідного краю.

Прийшло до нього двох жандармів з державної поліції. Хто знає ,по що прийшли до нього в хату!

Старший жандарм, Ґацковскі, хотів робити ревізію в його коморі, де він сховав свої зароблені в Америці доляри. Та Савчин не пустив його до комори. Чи тому, що там мав доляри і боявся його, бо тепер вештаються по селах ріжні бандити у військових мундурах, — не знати, бо вже нема його між живими.

Ґацковскі, не богато думаючи — приложив кріс до грудий і... вистрілив. Стріл трафив в саме серце і Савчук повалився як колода на землю, навіть не зіпнувши.

Жандарми відійшли — а на тіло батька кинулись оставші сирітки, які були свідками сеї події, а тепер уже лишились не тільки без мами, але і без тата...

Страшний зойк сиріток розлягся довкруги та зібрав сусідів, а пізнійше ціле село. Люди остовпіли...

Десь пізнійше надіхала судово-лікарська комісія, а що вона урадила, — також не знати.

Виросла ще одна могила; полишилось ще двоє сиріток більше.

А жандарм? Він далі повнить свою службу та бундючно проходжується по селі.

* * *

Від Редакції.

Редакція „Свободи" вислала нині в сій справі телеграму до державного департаменту у Вашінґтоні.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ.

ПЕТЛЮРА СКИНУВ ПАВЛЕНКА.

(Телеграфує Н. Шіфрін, кореспондент жидівської ґазети „Форвертс" в Ню Йорку).

КОПЕНГАҐА, 8. падолиста. — Віденський кореспондент „Форвертса", Еткінсон; доносить мені:

Петлюра скинув з уряду отамана Павленка, котрий був мілітарним диктатором на Україні.

ПАВЛЕНКО АРЕШТУВАВ ПЕТЛЮРУ.

ЛОНДОН, 8. падолиста. — **Телеґрама до Ексчендж Телеґраф з Амстердаму доносить, що ґенерал Павленко, командант українських національних військ, арештував ґенерала Петлюру і оголосився диктатором на Україні.**

Вістка вийшла зі Львова і її зателеґрафовано до Берліна.

(Обі повисші телеґрами суперечні, тим більше, що надані одного дня. Можливо, що Петлюра скинув Павленка, але Павленко, маючи військову власть в руках, арештував Петлюру. Ця відомість не була би несподіванкою, бо вже від довшого часу були чутки про ворожнечу між одним і другим. Ліпше одначе виждати, аж прийдуть якісь певнійші відомости — ред.).

ПЕТЛЮРА ДІСТАЄ АМУНІЦІЮ З ПОЛЬЩІ.

ЛОНДОН, 8. падолиста. (А. П.)—Кореспондент ґазети „Ґералд" з Москви заявляє, що Польща в „отвертім нехтованню договору в Ризі" держить своє військо на полудневім фронті і призначила його частину ґенералови Петлюрі, котрий реорґанізує свою армію і щодня йде до нього амуніція з Варшави.

В Харкові.

Особа, яка недавно приїхала з Одеси до Львова, каже, що богато Галичан, яких большевики уважали за ненадійних, вивезено до Харкова, де їх приміщено в концентраційним таборі. Там м. и. е др. Андрій Лунів, котрий підчас примусового побуту в Одесі займався студіями на медичному факультеті.

Українські делеґації в Лондоні.

Анґлійські ґазети „Морнінг Пост" і „Дейлі Телеґраф" з 6. жовтня с. р. подають:

До Лондону приїхали дві делеґації від Української Републики.

Одна з них, з Шелухіном на чолі, домагається признання незалежної демократичної України.

Друга з д-ром Костем Левицьким на чолі, приїхала по уповажненню Національної Ради Східної Галичини і домагається права на самоозначенне і утворенне вільної держави Східної Галичини під протекторатом Ліґи Народів.

Арештування в Бучачі.

Попереднього тижня арештовано в Бучачі ґімн. професора Винара.

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

ОБМАНСТВО І ПІДКУПСТВО В КОРАБЕЛЬНІЙ РАДІ ПІДЧАС ВІЙНИ.

У вівторок зійшлася перший раз Комісія вибрана Конґресом для розслідження господарки в Корабельній Раді, створеній підчас війни для орудування кораблями, будованими на державний кошт, в ціли улекшення транспорту війска й матеріялів до Европи. Предсідателем Комісії єсть конґресмен Джозеф Воллі з Месечусетс, а звітником А. М. Фішер і його помічник, Джан Ф. Річардсон. Звітник заявив, що злочини, поповнені в господарці не відносяться до нікого з високих урядників, впрочім нехай комісія сама рішає хто тут винен.

Опісля розпочав Фішер читати цілий ряд фактів про розтратність, підкупство, „ґрефт", і корупційні способи при будові і орудуванню державних кораблів.

Деякі з тих надужить такі неймовірні, що Комісії приходиться ще раз самій їх розсліджувати. Так на приклад подає Фішер факт, що за направу одної лямпи заплачено 208 долярів замість звичайної ціни $8. Простим робітникам плачено як досвідченим механікам; Ніґрам виплачувано 25 до 40 центів за годину, а підприємці побирали собі за те по 90 до 1.20 центів за годину.

З инших цікавих надужить варт згадати хоч би такі:

Одного шинкаря, котрий стратив заняттє в коршмі через проґібіцію, приняли до роботи як книговодця за $6.000 на рік.

В готелю Ст. Реджіс в Ню Йорку плачено приватному детективови платню яко морякови, хоч він ніколи не був моряком.

Щодня ломився один пропелер на кораблі на те, щоб його направити високим коштом. І т. д., і т. д.

Це лише початок слідства, яке потриває довший час.

МІНІСТЕРСТВО ВІЙНИ ПІДДЕРЖУВАЛО ДОРІЖНЮ.

Коштом соток міліонів долярів довідується тепер населенне Злучених Держав, що міністерство війни здержувало величезні припаси харчів від пущення їх на торг, щоби не перешкаджати визискувачам в ціні, і в той спосіб вони позаробляли міліони.

Тепер виходять на яв факти, що міністерство війни буквально згодилося укрити великанські засоби харчів лише на те, щоби удержати високі ціни, хоч тим способом харчові припаси псувалися.

Подібний скандал стався також з автомобілями. Правительство передержувало тисячі автомобілів в своїх складах зовсім непотрібно і дозволило їх ржавіти, бо не хотіло їх продати, щоб не обнизити ціни автомобілів. З харчем одначе було ще ґірше, бо це злочин проти природи, щоб відбирати населенню від уст поживу і прямо нищити її в маґазинах.

Осьтакі ревеляції друкує тепер ґазета „Н. И. Ґлоб" і инші.

БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ НАЇЗД НААМЕРИКУ.

Хочуть прислати сюди 25.000 аґентів.

РОТТЕРДАМ, 8. падолиста. — Русске большевицьке правительство робить рішучі зусилля прислати до Злучених Держав місіонарів і аґітаторів, як про це довідалися американські урядники в Европі. Система шпигунства і висилання кур'єрів, зорґанізована московським правительством, перевисшає зручність німецького ґенерального штабу підчас війни.

Проти тої навали Злучені Держави вислали своїх аґентів і урядників до чужих портів. Разом з ними працює голяндська поліція, яка призбирала вже ріжні документи в тій справі. З них виходить, що большевики приготовили вже яких 25.000 своїх аґентів і хочуть зробити Ротердам своєю пристанею для відсилки своєї „експедиції" до Америки.

Большевицькі аґенти походять з ріжних націй і професій. Богато їх находиться межи Поляками, які здезертирували з армії Пілсудского. Між аґентами є богато женщин.

В звязи з тим донесеннем з Ротердаму, розпочали федеральні іміґраційні власти в Америці свої приготовання. Вони здогадуються, що большевицькі аґенти схочуть перекрастися до Злучених Держав в перебранню корабельної служби. Тому власти зарядили всякі средства осторожности проти інтрузів.

ПРЕЗИДЕНТ ВИСИЛАЄ СЕКРЕТАРЯ ЗАКОРДОННИХ СПРАВ ДО ПОЛУДНЕВОЇ АМЕРИКИ.

ВАШІНҐТОН, Д. К., 9. падолиста. (Пр. Тел.). — Сьогодня оголошено, що президент Вилсон припоручив секретареві закордонних справ Колбі відвідати Бразилію і Уруґвай, у відплату за урядові візити президентів згаданих країв в Злучених Державах.

Колбі має виїхати военним кораблем „Фльорида". Здогадуються, що він відвідає також і инші краї Полудневої Америки.

ЦІНА ОДІЖИ ПАДЕ НА ДОЛИНУ.

ШІКАҐО, 9. падолиста. (А. П.). — Мужеську одіж зі сейчасовою доставою продавано сьогодня покупням зі знижкою від 10 до 50 процент дотепершної гуртовної ціни. Крам з доставою на весну і літо подавано за ціну 10 до 33 процент низшу від ціни з перед року, а мужеські сорочки і инші подібні річи показували значну знижку цін при отворенню тринайцятої піврічної конвенції Злучених Національних Фабрикантів одежи.

З ПОЛЬЩІ.

ПОЛЬЩА СТОЇТЬ ПЕРЕД ЕКОНОМІЧНОЮ І ПОЛІТИЧНОЮ КАТАСТРОФОЮ.

(Телеграма жидівської нюйорської ґазети „Ді Цайт".).

БЕРЛІН, 8. падолиста. — **Польське правительство переходить тепер дві кризи: політичну й економічну.**

Політична криза видна в Соймі, де йде завзята боротьба над конституцією. Спокійні й уступчиві до тепер соціялісти поставилися в острій опозиції до правительства, котре хоче впровадити в польську конституцію двопалатний Сойм: палату послів і сенат.

Економічна криза одначе ще більша. В Польщі панує застрашаючий брак життєвих средств і йде до того, що ціла Польща буквально стане голодувати. Найважнійша польська робітнича орґанізація, Великий Союз копальняних робітників, остерегла правительство, що як воно не постарається до дня 15. падолиста о поживу для населення, оголосить Союз голодовий загальний страйк.

Статистика Варшави за останні тижні, що кождого дня занепадає на голодовий тиф сотки дітий і дорослих людий. Були вже й випадки холєри.

В політичнім життю настав конець приязни соціялістів з реакціонерами, що то разом створили спільне польське правительство під проводом Вітоса й Дашиньского.

Боротьба в Соймі в пятницю, яка йшла на кулаки межи соціялістами іїх противниками, показує, що есть це типовий польський Сойм з історичних часів.

АМЕРИКА ДАЄ ЩЕ 3 МІЛІОНИ КРЕДИТУ ДЛЯ ПОЛЬЩІ.

ВАШІНҐТОН, 8. падолиста. — Польському правительству дали ще на 3 і чверть міліона кредиту, щоб мож купити з Департаменту Війни мундурів, біля і плащів. Частина з того піде на зодягненнє і обуттє цивільного населення в зимі. Весь той матеріял коштує 18 міліонів долярів, але тому, що він троха злежаний, Департамент Війни думає, що зробив не злий бизнес на тій продажі.

ХТО ЛИШЕ БЄ ПОЛЬЩУ, ТО ТОЙ НІМЕЦЬ.

Так розуміють польські ґазети.

КОПЕНГАҐА, 9. падолиста. (Пр. Тел.). — Як про це доносять телеґрами з Варшави, польські ґазети друкують вісти з усіх сторін, які потверджують, що Німці у великім числі прилучилися до Литовців.

Межи військами, які бють ґенерала Жельґуского, находиться 12.000 Німців.

„Тільзітер Цайтунг" подає сенсаційну вістку про німецьку орґанізацію військову, а іменно, що баварський офіцер Фалькенберґ орґанізує цілу військову виправу у Східній Прусії на поміч Литві.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

З РОСІЇ.

ВРАНҐЛЕВА АРМІЯ ОКРУЖЕНА.

КОПЕНГАҐА, 8. падолиста. (Тел до жидівської ґазети „Форвертс" в Ню Йорку). — Сьогоднішна бездротна телеґрама з Москви доносить, що Вранґлева армія окружена совєтськими військами і відтята від Криму. Червона армія здобула Сінельково, Раково, Ново Александровськ, Перекоп і всі дороги на Крим.

БОЛЬШЕВИКИ НАГРОМАДЖУЮТЬ ДАЛЬШЕ ВІЙСКО ПРОТИ ВРАНҐЛЯ.

КОНСТАНТИНОПОЛЬ, 6. падолиста. (А. П.).—Русскі большевицькі війска роблять рішучі зусилля, перебитися через лінію ґенерала Вранґеля на шейку Перекоп і нагромаджують війска дальше на схід з наміром заняти довгу смугу землі звісну під іменем Чонґар.

Пять дивізій піхоти атакує Перекоп і свіжі війска йдуть до штурму зі Салкови і Ґенічеська на полудне, щоб влертися на Крим з північного сходу. Їм помагає артилерія. Кажуть, що большевики бояться, щоб їх війска не заскочила зима перед тим, заки вони побють Вранґля, бо вони тоді були би здеморалізовані.

СОВЕТСЬКІ ЖОВНІРИ УБИЛИ ТРОХ РОБІТНИКІВ АМЕРИКАНСЬКОГО ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА.

ЛОНДОН, 9. падолиста. — Капітан Еммет Кілпатрік, представник Американського Червоного Хреста в полудневій Росії і дві доглядачки („норски") згинули нагальною смертю, замордовані підчас наїзду советської кінноти на стацію Салкову, як доносить телеґрама зі Севастополя до Бюра Райтера.

АВСТРІЙСЬКІ БРАНЦІ НА СИБІРИ ВМИРАЮТЬ ТИСЯЧАМИ.

КОПЕНГАҐА, 8. падолиста. — Поручник Фішер і його 8 товаришів з австрійської армії, які втікли з неволі на Сибіри, прибули сьогодня сюди і розповідають страшні річи про долю бранців на Сибіри. Вони там вмирають гуртом ,від голоду чахотки, тифу и инших недуг.

Яко приклад подає Фішер назву одного табору, де на 5.000 бранців померло 2.000 протягом пів року. До кінця 1918 р. померло 40.000, а кілько від тоді померло, то незвісно. Відносини стають ґірші кождого дня, кажуть втікачі, а деякі табори называють там „таборами смерти"

Ізза замерзлої землі неможливо похоронити було небіщиків в зимі і тому голі тіла небіщиків лежали замерзлі неначе поліна на стосі поза бараками аж до весни. Останнього літа викопано вже наперед великі ями для тих, які засуджені на смерть з голоду або недуги підчас надходячої зими.

АВСТРІЙСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ.

ВІДЕНЬ, 8. падолиста. — На сьогоднішнім зібранню соціял-демократів принято резолюцію, щоб рішучо зірвати з третим Інтернаціоналом, котрий має на ціли знищити робітничі юнії.

Зібранне рішило привитати британських, німецьких і швайцарських соціялістів, які мають відбути свої наради в Берні і рішучо відпекатися московського і бруксельського Інтернаціоналу.

АВСТРІЯ ДІСТАЄ НОВИЙ КРЕДИТ.

ЖЕНЕВА. 8. падолиста.—Новий кредит зі сторони аліянтів для Австрії у висоті 50 міліонів вже признаний, як про це висловився Віліяр А. М. Гуд, голова комісії для репарацій.

Гроші будуть ужиті на закупно харчів, сирих матеріялів і машин в аліянтських державах.

"SVOBODA" (LIBERTY)

Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893.

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief,
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
To Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50
Single copy 4 cents.		Поодиноке число 4 центи.	

З Канади належить висилати гроші лише моні-ордером, а не паперовими грішми, бо сі стоять в Злучених Державах нисше ціни. При вимінї числять 15 центів від кождого канадійського паперового доляра.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланню замовлення належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщуванні в „Свободі" редакція не відповідає.

Що з У. Н. Комітетом?

(Допись).

Бостон, Месс., 6. падолиста, 1920.

Як всім нам відомо, рідний наш край Східна Галичина потребує тепер більше матеріяльної помочі як колинебудь попеперед, і видно що многі видять сю потребу, бо як слідно, позавязувалось много „ратунко-вих комітетів", як при парохіях так і поза парохіями. Також такий комітет пробується завязати і в **Бостоні.** Я не знаю, які відносини і який запал є по других місцевостях щодо сеї справи, але в Бостоні нарід попросту здеморалізований, кричить на кождім кроці: **„Не дам ані сотика, хотяй би і на найкрасшу ціль народню, доти, доки не будем знати, де пійшли наші центи, жебрані нами на Український День, а також збирані гроші Народнім Комітетом!"** Я не знаю, як там члени Екзекутиви Українського Народнього Комітету, але мені неораз приходиться гочути, і переносити докори від людий, котрі зложили по 25 і більше долярів на цїли Українського Народнього Комітету. Аби завчасу запобігти деморалїції народній, ми приневолені спитатись: **Чи істнує ще Український Народній Комітет?** Як так, то длячого не дає ніяких познак життя? Чи коли може Український Народній Комітет розлетівся, то де яке справозданнє його?

В однім із чисел нашої дорогоцінної часописі „Свободи" був поміщений заклик до Всеч. отця Понятишина в справі гроший з „Українського Дня", зложених на вдови і сироти. І много з нас з нетерпеливостю очікувало якоїсь відповіди о. Понятишина, або якихось вияснень сеї справи, однак, на жаль, все затихло; глухо, і сумно. Але нарід не затих, а все своє кує, що: „нас обманено ми бігали по місті з пушками і жебрали на се хиба, щоби купити дім в Ню Йорку". Ні, панове, ми жебрали той цент на те тільки, аби помогти рідному краєви. Многі з наших бідних неграмотних людий, а тимсамим не знаючих англійської мови, по тижневі поперед сего дня учились безнастанно вимовляти: „Пліз, гелп ді Юкраініен Вор софферерс". Чи то є „вор софферерс" купно дому в Ню Йорку? Длячого перед закупном сего дому Екзекутива Українського Народнього Комітету не була така ласкава скликати Ширший Комітет і порадитись, чи треба купити такий дім, чи ні? Але не дивно, бо наші провідники з нами не числяться, а роблять се, що їм подобається! І на що властиво вибраний був сей Ширший Комітет? Коли на другім Зїзді хтось із делеґатів запитався, на що було купувати друкарню і Ексчендж, то о. Підгорецький ставив такі високі принади, що сама друкарня мала би приносити около 1.000 дол. річно до каси Українського Народнього Комітету, **а ми по сей час не** бачили майже нічого із згаданої друкарні.

Всі другі народи орґанізуються до купи і стають твердо мов скала, а наш український загал робить противно; розбивається на сотки комітетів, і всі вони стараються помогти рідному краєви, та коби тільки помогли. Але, народе український, як ми не повели роботи народньої гуртом, то одиницями ми нічого не зробимо. **Отож тепер я звернусь кількома словами до Вас, члени Ширшого У. Н. Комітету з просьбою: Дайтеся чути всі як оден в часописі „Свободі", а також до Вас, всі місцеві У. Н. Комітети, що Ви думаете в їсій справі, робіть що і як Вам Ваше серце наказує!** Ми чули на другім Зїзді, що много гроший перетримуєсь по місцевих Комітетах. Зажадайте справозданння місцевого; оголосіть в часописі, кілько у Вас зібрано; кілько вислано до У. Н. К., а кілько зістає в місцевій касі. Жадайте Зїзду! Нас єще стати зібрати тих пару долярів на оплаченнє подорожі члена Ширшого У. Н. Комітету, чи делеґата. **На Зїзді зажадаймо продажі того цілого дому!** Поважана Громадо! Таж ми знаємо, що Американський Червоний Хрест є так велика інституція, що стягає міліони долярів річно, а приглянькось добре, де відбувається їх урядованнє. Чи не денебудь в однокімнатовім льокалі, винаймленім за пару долярів місячної оплати? А нам, чужинцям, зараз палати погрібно, не зважаючи, що брати наші без ложки страви, без одіння, без ради і поради супроти тифу, червінки, холери й инших недуг? **Отож по тій причині, збери, народе український, остатні позісталі по політиці центи! Нам досить вже тої американської політики; ми вже бачимо, кілько хісна нам принесла американська політика, а даймо ті центи на поміч рідному краєви!** Перетворім політичний Український Народній Комітет на комітет запомоговий чи ратунковий! Тож до діла, бо де сила, там воля!

Зїзду! Зїзду! і ще раз Зїзду! У нас в Бостоні мимо також не дуже дбалої роботи зібрано суму 1.109 долярів 18 центів. З того вислано до У. Н. Комітету $571.50, остає в місцевій касі $537.68, з чого треба ще відтягнути деякі місцеві розходи, як на протест делеґації і т. и.

Ілія Чопик,
секретар і член Ширшого У. Н. К.

Замітка від Редакції.

Містимо сю допись з уваги, що вважаємо, що справа, порушена в ній, є дуже важна для українського загалу в Америці і в Европі. Добре було би, як би про сю справу висловилося більше американських Українців, бо лише голос ширшого загалу може висвітлити справу і вивести на чисту воду. Наша редакція радо помістить такі голоси, кождого, хто тільки інтересується справою порушеною в сїй дописі.

Редакція.

ПРО ПОЛОЖЕННЄ НА УКРАЇНІ.

Нема найменьшого сумніву, що Польща колинебудь робила умову з Петлюрою, все мала на меті тільки використати його для своїх цїлий, і кождої хвилі була готова його зрадити.

Коли Петлюра ще мав якутаку армію, то Польща все робила з ним умову на тиждень, аби мати його під своєю контролею.

Коли вже армія Петлюри розпалася і навіть його уряд розлетівся, а він самий утік до Варшави, тоді Пілсудський, „начельнік" Польщі, показався „великодушним" і дня 22. цвітня с. р. підписав з ним нову умову, на підставі котрої признав Українську Народню Республіку.

Се так довго тривало, як довго маширував він зі своїм військом і шляхтою на Правобережну Україну.

Коли став вертатись від Києва, зараз з Варшави пійшли вісти, що умова з 22. цьвітня не важна. А як большевики стояли під самою Варшавою, то вже вона (умова, не Варшава) цілком стратила вартість.

Колиж знова сила большевиків впала; коли вони стали в розладі відступати, „начельнік" Польскі знова показав свою буту. Зачав домагатись від большевиків земель українських, білоруських і литовських і ще 200 міліонів рублів в золоті. Большевики, чуючи, що не мають сили, потрохи торгувались, але остаточно, як не могли сторгуватись, то уступали і годились на польські домагання. І дійсно признали Пілсудському великі простори не своїх, але українських і білоруських країв.

Пілсудський неначе забув на умову з Петлюрою з 22. цвітня; але він не забув, він тільки її використав для себе і кинув.

Петлюра проти сього протестував. Вислав до Риґи свого представника, Сергія Шелухина, котрий там зложив протест.

Правда, большевики були побиті, Пілсудський міг на них вимогти, аби вступилися з України і признали Петлюру; але Полякам того не треба було; їм треба було тільки загарбати частину українських земель, а далі пильнувати, аби на Україні була анархія, щоби не було кому впімнутись за ті загарбані землі.

Длятого Пілсудський не зважав на протест Петлюри. Він кинув умову з ним, а зробив другу з Раковським. Як дня 22. цвітня с. р. признав був Петлюру, так знов дня 12. жовтня с. р. покинув Петлюру, а признав Раковського. А Петлюра нехай воює з Раковським; нехай продовжає анархію на Україні, так корисну для Польщі.

Пілсудський готовий ще десять умов підписати, і більше, і кождої хвилі готовий кожду умову зломати, згідно з польською єзуїтською традицією, як тільки вважає, що зломаннє або зрада йому і його Польщі вийде на користь.

Телеґрами зі старого краю доносять, що ґенерал Повленко, командант армії Петлюри, арештував його а проголосив себе диктатором України. Про нього казали і давнійше вже таке, тоді як стояв в Станиславові. Тоді мав він арештувати Петлюру, а потім випустити на домаганнє Пілсудського.

Тепер мав би нібито повторити тусаму історію. Скільки в тім правди, не знати. Також не знати, як знов тепер до сього поставиться Пілсудський і що з того вийде. Не знати, яку Павленко має силу. Не знати, в яких він відносинах до большевиків. Знати тільки одно, що на Україні тепер є анархія і хаос, та що Польща і большевики се використовують для себе.

На Україні міг би настати лад і порядок щойно тоді, як би большевики вступились з України.

Тоді Україна би зорґанізувалась і станула до оборони своїх земель.

Але і большевики таксамо як Поляки признавали вже ріжні правительства на Україні, а потім свої умови кидали. Вони признавали вже і Українську Центральну Раду, і Скоропадського, і Раковського, а все, так як Поляки, старались тільки використати Україну для себе.

Отже годі повірити також, аби большевики скінчили війну проти України і вступилися з її земель.

А по правді поти там не буде ладу і порядку, поки большевики не вступляться.

А вони не вступляться, поки не будуть змушені до сього, або поки не впадуть.

Аж тоді Україна зорґанізується і буде сильна розуміється, проти польської волі і навіть польської політики. Бо Польща добре знає, що сильна Україна впімнеться за Українські землі, які вона від неї забрала.

Але вона не порадить, коли Україна промовить силою, бо се є одинокий арґумент, який до Поляків промовляє.

НЕЗРУШИМА СОВІСТЬ.

Коли би хтось перед пятьма літами сказав, що українська еміґрація дійде до такого стану байдужности супроти рідного краю, що всякі поклики о ратунок будуть даремними, то на такого чоловіка були би посипалися напасти, як на клеветника. Його були би уважали ворогом української справи.

А от до чого ми дійшли за пять літ:

В українських ґазетах в старім краю появлялися і появляються безнастанні поклики о ратунок — а українська еміґрація — ані чичирк!

Висилали нуждарі свої поклики до американських українських ґазет, то у відповідь було чути: „Не дам, бо Народній Комітет забрав 120 тисяч!"

Приїхав посол з Рідного Краю, др. Л. Цегельський, до своїх земляків в Америці, щоб їм представити живим словом нужду в старому краю і потребу помочі, то розвалили йому голову, ще й виматіркували. Чудово зрозуміли Дорогі Земляки на чужині свій обовязок супроти голодних!

Але старий край ще жиє. Стогне, плаче і ще вірить, що хтось йому не дасть загинути.

*

Оголошувала недавно „Просвіта" зі Львова поклик-просьбу за складками на видаваннє української книжки; чи богато зложила на цю ціль українська еміґрація? — В краєвих ґазетах не мож було вичитати імен жертводавців з Америки.

*

Просить Українське Педаґоґічне Товариство о складки на видаваннє одинокої діточої ґазети „Світ Дитини" — то відізвався лише МікКіз-Ракс з кількадесять долярами.

*

Пійшли від мене обіжники до визначнійших людий з просьбою розкупити книжку „Музей і Музейництво"; в додатку я розіслав книжку а опісля вислав ще й окремі пригадки карткою. Це єсть збірка на „Національний Музей" на просьбу д-ра Іляріона Свєнціцького директора Музея. Дві треті книжок пропали і Музей не то, що не доробився, але ще й стратив, бо вислав книжку за дармо. От патріотизм!

*

А Рідна Школа? Те маґічне слово, що потрясало нервами міліонів—тепер це пустий звук для зматеріялізованої і збогатілої української еміґрації. Що там Ляхи женуть українську дітвору зі школи, то це не обходить нікого тут в Америці. Що українські мученики в таборах полонених і інтернованих складають перед своєю смертю останний гріш на вихованнє оставшого українського покоління, — то це не викликує ніякого враження в українських еміґрантів.

Хтож виховає будучих борців за народні права?

Хто просвітить тьму незрячим? Хто покаже дорогу до ясної будуччини? Хто навчить як стати до праці для відбудови великої руїни?

*

Чи над тими і подібними питаннями ніхто вже не вміє і не хоче застановитись на еміґрації?

Чи вже дійсно розкошолюбна совість українських еміґрантів так закаменіла, що зайвого цента жалує на те, що колись було їм рідним, дорогим, а на що тепер ще памятають конаючі народні мученики?

Після настрою загалу еміґрантів мушу в те вірити.

Але не можу я вірити в те, щоби між американською українською Содомою не було одиниць з людським серцем.

*

О. В. Лотович з Бруклина пригадав на це людям в церкві і вони зложили на Рідну Школу в Галичині 10 долярів.

*

На Рідну Школу в Галичині я даю від себе 5 долярів і викликую: **о. Івана Кутського з Ембридж, Па.; Дмитра Остяка з Филаделфії, Па. і Марію Білик з Шікаґо, Ілл.** на довільну жертву.

Хто ще дасть і других викличе? Щоб не висилати кождого доляра окремо до краю, бо це коштує, нехай хто може і хоче, присилає до Американсько-Українського Бюра (American-Ukrainian Exchange, 30 E. 7th St., New York City) з дапискою: „На Рідну Школу". Я допильную цеї збірки і постараюся, щоби вона була відіслана куди слід як найменьшим коштом. За зміну чека з иншого стейту платиться 10 центів в Ню Йорку.

Час скінчити з наклепами і невмісними підозріннями.

За те час до діла. Але сейчас.

Др. С. Демидчук.

УКРАЇНЦЯМ В АМЕРИЦІ ТРЕБА ДНЕВНИКА.

(Допись).

Шікаґо, Ілл., 7. падолиста, 1920.

В теперішних часах намножилось так богато часописий на іміґрації серед Українців в Злучених Державах, що на їх численність аж душа радіє. Однак коли з увагою переслідимо кожду часопись, то в жадній не знайдемо дійсного духового корму, ані загалом пожиточного, редакційного матеріялу, бо звичайно редакторами бувають старокраєві шевці, котрі не хотячи працювати, видають собі „поступові" часописі. Найбільшим „поступом" вони вважають, як зі сміхом потрафлять написати на церков, та на попів яко визискувачів, а себе представлять правдивими „оборонцями" народа.

Маємо і добрі часописі, але здається одинокою є „Свобода", орґан У. Н. С., котра якотако підтримує морально загал нашої іміґрації, і після сил своїх старається задоволити читачів, хотяй, правду сказавши, і „Свобода" колись ґрішила, та від довшого часу „Свобода" редаґується незгірше. Тільки тепер треба нам „Свободу" конче перемінити на дневник. Так вимагає днесь хвиля і ми маємо і мусимо допомогти сему. Бо чиж не ліпше замісць безвартіних шматок, котрі ніколи нічого путнього не напишуть, мати оден порядний дневник? **А чиж нам не встид, що ми Українці в Америці не маємо ані одного дневника?** Чи може то так коштує богато? Ні, і ще раз ні! Гроші в нас є на „муншайн", на „пул ґейми" і на ріжні збиточні річі, лише не на часопись. Думаю, що більша часть членів У. Н. С. давно бажає дневника, і тепер всі будуть голосувати, щоби „Свобода" зістала дневником. Гадаю, шановні члени У. Н. С. не пожалують кілька центів місячно на свій дневник, котрий в теперішніх часах нам конечно є потрібний. В такім дневнику будуть добрі редактори; буде добірний матеріял до читання; наукові статті; буде досить місця на дописі, і замісць вдоволятися шматами, котрі сіють роздори, ненависть, клевети, лайки та напади на чесних людий, будемо мати порядний дневник за малою оплатою. Дневник добрий се оруже, се порадник і учитель. Тому я думаю і сьвято вірю, що всі члени У. Н. С. з охотою приймуть „Свободу" яко дневник за малою місячною оплатою, без шемрання і нарікання, але яко свідома частина української суспільности.

Т. Каваців.

ДО ГРОМАДЯН УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ.

(Комунікат Українського Горожанського Комітету у Львові).

Львів, дня 17. вересня, 1920.

Від довшого часу зменьшилась жертвенність громадян Українців в Америці на цїли в старому краю. Ми від довшого часу одержуємо лиш дуже рідко і то незначні грошеві посилки з Америки. Таксамо остають без відповіди наші писма й телеграми. Не знаємо, як собі се вияснити. Зближається зима, найстрашнійша зима за час цілої війни. Велика скількість населення не перезимує її, якщо не прийде видатна і скора поміч від Вас, заморські Земляки. 133—

За Виконуючий Виділ Українського Горожанського Комітету у Львові:

Др. Степан Федак, голова;
Володимир Целевич, писар.

Гроші посилати через:
ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК ГІПОТЕЧНИЙ
або
ТОВАРИСТВО ДНІСТЕР
у Львові, ул. Підвалле, ч. 7.

а рівночасно повідомити Український Горожанський Комітет, на адресу, Львів, ул. Руська, ч. 3.

З Америки і Канади пересилати гроші до львівських українських банків через пересилкові бюра, найліпше American Express Co., переказуючи їх в долярах.

ПОЛЬСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ МИР.

(Допись).

Филаделфія, Па,

9. падолиста, 1920.

Поляки поїхали до столиці **Латвії, Риги,** підписати мир.

„Латво" підписати.

Але потім тяжко прийдеться **„ригати".**

В СТРИЮ ВЖЕ Є... ПОЛЬСЬКА ЗЕМЛЯ.

В обороні „польської" землі в Стрию виступив якийсь піп на обході Жулкевского, дня 16. жовтня с. р. Цей новий політик в сутанні і „історик" на вічу в стрийському „Соколі" говорив таке: **„Тут є польська земля,** її треба нам боронити, тої землі не дамо нікому і я в сутанні і урядник і хлоп і робітник, а як зайде цего потреба, потрафимо, цю землю оборонити. Нехай робить собі шо хоче чи то дипльоматія, чи Ліґа Народів, чи навіть ціла антанта, а ми цеї землі не дамо, бо вона польська. Називано її давніше Червенськими городами, а чому? Бо польські городи крівавилися і були отже червоні". Зовсім не завидуємо Полякам такого великого „політика" і „історика".

ЧИ „СВОБОДА" МАЄ БУТИ ДНЕВНИКОМ?

(Допись).

Вунсокет, Р. Ай.,

дня 6. падолиста, 1920.

Я пропоную, щоби „Свобода" виходила яко дневник за оплатою 30 ц. на місяць від члена. Я думаю, що на то згодяться всі члени, бо ми тепер не маєм ані одного дневника, а наш нарід тепер призвичаївся читати, то навіть купує ворожі часописи польські. Правда, є дневник „У. Щ. Вісти", але лучше аби його не було. Се є, хочу сказати виразно, московська чорносотенна шмата, за котру наші люди платять як би незнати за яку науку, а в тій шматі нічого нема для нашого народу, тілько для Москалів. Тож ми члени У. Н. С. бажаєм мати свій правдивий дневник, „Свободу", так щоби виходив щодня і служив вірно свому українському народови, тому бідному українському чорноробови, аби був світлом, а також, щоби в „Свободі" були поміщувані дописі зі всіх закутин про діяльність нашого народу. Тоді „Свобода" яко дневник стане цїннійшою як дотепер і згуртує найліпших дописувателів, а також передплатників. Тож нехай „Свобода" стане дневником і світилом працюючого українського чорнороба. Нехай направить заподіяну кривду своїм членам минувшими часами! Нехай іде правдивим шляхом поступу.

Стефан Лемішка,
член від. 116 У. Н. С.

УКРАЇНСЬКО-БІЛОРУСЬКИЙ ПРОТЕСТ ПРОТИ РОСІЙСЬКО-ПОЛЬСЬКОГО ДОГОВОРУ.

Спільний протест Делегації Білої Руси й Східної Галичини проти імперіялістичного захвату їх земель на основі рижського прелімінарного договору.

В Ризі підписується сьогодні прелімінарний мировий договір між Польщею й Росією, який не тільки не уладить відносин на сході Европи, але ще більше розогнить народну боротьбу. Консеквенцією цего договору являється безправне знасилування волі цілих народів, старі землі яких переторговано як приватну власність відповідно до забаганок зарозумілого впали передовсім Біла Русь, якої територію безправно розшматовано на користь Польщі і Росії, та Східна Галичина, яку в цілости полишено на поталу Польщі, як також инші старі українські землі: Холмщина, Волинь і Поділля. А незадовго почують наслідки того торгу Литва і инші прибалтійські держави.

І Біла Русь і Східна Галичина вже зреалізували й виконали своє право самоозначення, оснували свої держави, ґарантуючи рівноправність всім національним меншостям, вибрали леґальні правительства, зорґанізували свої армії та завели свою державну адміністрацію.

Проти Східної Галичини виступила імперіялістична Польща війною і по довго триваючій, крівавій боротьбі удалося їй перемогти чужою допомогою і залити салдатчиною цю країну. Від точо часу шаліє на тих землях страшний імперіялізм, вигублює десятки тисяч невинних людей, тисячі гниють в польських тюрмах і таборах інтернованих, тисячі розстріляно або повішено за любов до їх Рідного Краю. Спалено і зрівнано зі землею цілі полоси Білої Руси і Східної Галичини, тисячі людей з тих країн мусіло покидати свої хати і блукати без хліба й пристановища по цілій Европі, викликуючи загальне співчуття. А проти тих, що остали на місцях, провадить Польща варварську екстермінаційну боротьбу, відмовляє їм доступу до національних шкіл, урядів, вільного слова і права до життя.

Все те робить Польща в тій цїли, щоби експльоатувати ті богаті в сирівці країни, не на користь мешканців тих земель, знищених війною, а на користь паразітного життя польських можновладців.

Хоч згаданий прелімінарний договір визнав незалежність і суверенність Білої Руси і України, а Східна Галичина вже перше визнана державами антанти як окремий державний орґанізм, то все таки, як довго триває окупація на тих землях, як довго окупанти не будуть примушені забрати свої війска з чужих для них територій, так довго окуповані землі остають під тяжким ярмом неволі і про дійсний мир не може бути бесіди.

Боротьбу проти всякого імперіялізму провадимо і будемо провадити до кінця. Апелюємо до всіх в імя найсвятійших кличів людства, в імя культури миру і людськости: Поможіть нам в боротьбі о право до життя, дайте нам поміч в боротьбі за свободу! Коли Ви схочете, то зможете вплинути на свої правительства, щоби не допомагали імперіялістам задавити народи, що боряться за свободу! Чиж по розбиттю старих тюрем народів має повстати нова польська тюрма? Сповніть свій обовязок супроти поневолених і скажіть своє тверде слово:

Република Білоруська має право до життя і повної свободи!

Република Галицька має право до життя і повної свободи!

В Ризі, дня 8г жовтня 1920.

ЗА ДЕЛЕҐАЦІЮ БІЛОЇ РУСИ:
Вацлав Ластоуский, голова делеґації; **Олександер Цвікевіч, Олександер Головіньскі, Антон Аусянік,** члени.

ЗА ДЕЛЕҐАЦІЮ СХ. ГАЛИЧИНИ:
Др. Кость Левицький, голова делегації і член галицького правительства; **Ернест Брайтер,** посол столичного міста Львова; **Др. Осип Назарук,** б. міністер України, **Др. Лука Мишуга; о. Йосафат Жан,** члени.

ВІЙНА І РОЗБІЙ.

Міністер війни в Румунії зветься офіціяльно: „мініструл пентру **разбоюл".** Слово „розбій" ми дуже добре розуміємо. Мали нагоду переконатись про се підчас окупації Покуття, Буковини та української частини Бесарабії. Окупація не ріжнилась нічим тоді від звичайнісенького польського розбою.

Хрін.

ПРИГАДКА.

Сею дорогою хочу ласкаво пригадати, що слідуюча неділя, дня 14. листопада є другою неділею місяця.

На сей день Всесв. о. Адміністратор розпорядили, щоби в кождій Церкві відправлено при кінци Служби Божої акафист за здоровлє всіх тих, які й найменшу жертву зложать на сироти в Філядельфії і Чесепік.

Сестрам за тяжко своєю працею і колектами утримати до 150 сиріт, особливо в часах такої дорожнечи як тепер, тому о. Адміністратор, аби помочи, видали се розподженнє.

Впр. ОО. Духовних прошу ласкаво від себе не забути на се розпорядженнє, а Вас Дорогі Братя і Сестри прошу: зложіть що змога на се гуманне богородне діло.

Жертви з кождої місцевости будуть поміщені в Місіонари.

о. Чаплинський,
Візитатор Сиротинця.

ПОКЛИК ДО РОДИМЦІВ МІСТА І ПОВІТА ПІДГАЙЦІ.

Родимці! Товариство „Поміч в Чужині" рішило на своїм звичайнім мітінгу дня 6. падолиста, 1920, дати поклик до Вас, Українців з Підгаєччини, проживаючих в Злучених Державах Америки, щоби дали поміч потерпівшим і терпячим еще; щоби дати поміч вдовам і сиротам по батьках, що полягли у страшній війні, а не мають жадного попертя нівідки. Ми звертаємось до Вас, жиючих в Ню Йорку й околиці, без ріжниці пола і релігії, прийти на **збори, котрі відбудуться в неділю, о год. 2.30 пополудні дня 21 падолиста с. р. в галі під ч. 483 Іст 5-та улиця в Ню Йорку,** на котрих буде обговорюватись, як маємо розпочати діло і вибрати комітет.

З огляду, що товариство „Поміч в Чужині", від. 215 У. Н. С., складається переважно з членів громади Підгайці, ми ще раз кличемо: Земляки з Підгаєччини, прийдіть на збори; кождий знає, що Ви ратуєте рідних своїх, так не забувайте і на тих, що не мають ратунку з нівідки! Громада по нитці, бідному сорочка. Дальший вислід діяльности будеться давати до відома в часописі „Свобода".

Комітет.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ДУРГЕМВІЛ, Н. Й. Подається до відома українським фармерам в околиці Онейда, Верони і Гігензвіл, що в Дургемвіл зорганізувався новий відділ У. Н. Союза. Хто би мав охоту приступити до товариства „Фармер", нехай зголоситься, а буде принятий без вступного. З того можуть користати і ті, котрі мають переступні листи. Мітінг відбудеться в домі Якова К. Цмайла в Дургемвіл. — Я. К. Цмайло, предс.; І. Бандровський, кас.; Р. Гловний, секр.

ПІТСБУРГ, ПА. Тов. ім. Івана Франка, від. 53, повідомляє всіх своїх членів, що в неділю, 14. падолиста, о годині 2-гій пополудни, відбудуться збори, на котрих мають залагодитися дуже важні справи, тож присутність кождого члена є пожадана. — П. Шпікула, секр.

ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ. Тов. „Запорожська Січ", від. 234, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 14. падолиста, точно о годині 2-гій пополудни, в гали звичайній. Кождий член безуслівно мусить явитися на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження, а найголовнійша — справа нашого органу „Свободи", котру мають рішити самі члени. Проситься всіх членів, аби вирівнали свої місячні вкладки, бо в противнім случаю зістануть суспендовані. — О. Чечель, секр.

СИРАКЮЗ, Н. Й. Отсим подається до відома членам тов. „Зап. Січ", від. 317, що звичайний мітінг відбудеться в неділю пополудни 14. листопада, в гали Рилки під ч. 1400 Борнет Евеню. Обовязком кождого члена явитися на сей мітінг, бо є важна справа до полагодження, а особливо голосовання що до часописи „Свободи". Котрий член не явиться на тім важнім мітінгу і не піддасть своєї гадки, нехай потому не говорить поза мітінгом, що наложено на него велику вкладку щодо „Свободи". — О. Шмокалюк, секр.

ЕЛІЗАБЕТПОРТ, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 142, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітінг відбудеться в суботу, 13. жовтня, о годині 7.30 вечером, в гали мітінговій під числом 83 Лівінгстон Стр. На той мітінг мається кождий член місцевий чи позамісцевий, явити, бо будуть важні справи до полагодження. Делегат буде здавати справоздание з 15-тої головної конвенції У. Н. Союза, буде вибір контрольної комісії, а найважнійша справа буде голосоване в справі часописи „Свободи", як вона має виходити на будуче. Котрий член не явиться, заплатить кару $1.00, а урядник подвійно, без жадної вимови. — Н. Онищко, предс.; П. Остапчук, кас.; А. Нагребецький, секр. фін.

КОТСВІЛ, ПА. Уряд тов-а ім. Богдана Хмельницького, від. 248, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 14. падолиста, о годині 1-шій пополудни. Проте уряд висше згаданого товариства просить усіх членів місцевих, аби кождий був присутний на тім мітінгу, бо, як кождий знає, сего місяця кождий член нашої організації має виявити свою волю, як має виходити на будуче наша часопись „Свобода". Через те кождий член мусить явитися на тім мітінгу. Котрий з членів залля якоїсь перешкоди не зможе прибути на сей мітінг, мусить завідомити секретаря ще в суботу почтовою карткою на адресу: Box 889, і заявити, як він хоче, щоби „Свобода" виходила: чи раз на тиждень, чи два рази, чи що дня. — Н. Федоришин, предс.; П. Псуй, кас.; М. Пик, секр.

ФІНІКСВІЛ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 321, взиває своїх членів, аби явилися на мітінгу в неділю, 14. падолиста, точно в 2-гій годині пополудни, в домі під ч. 311 Емет стр. Є важна справа до полагодження. Неприсутні члени будуть карані після статута. — Д. Грабовський, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 292, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 14. падолиста, о годині 12.30, зараз по Службі Божій, в парафіяльній гали при ул. Кліпер. Кождий член має явитися на сих зборах, бо є дуже важні справи до полагодження від головного уряду У. Н. Союза, котрих то справ сам уряд братства рішати не може, длятого присутність усіх членів є конечно потрібна, щоби кождий член висказав свою опінію, та щоби потім не було нарікання, що урядники вложили податок на членів без їх відома. На тих зборах мається голосувати в справі видавання „Свободи": чи має вона виходити яко дневник, чи яко дводневник, чи яко тижневник. Є ще інші важні справи про котрі члени повинні знати для їх власної користи. Проситься всіх членів, без ріжниці чи має заплачено чи ні, на тих зборах бути. Котрий член не явиться, заплатить кару після статута. — Н. Баранецький, предс.; П. Романів, кас.; П. Кізель, секр.

РОМ, Н. Й. Бр. св. Михаїла, від. 121, повідомляє всіх своїх членів, що надзвичайний мітінг відбудеться дня 14. с. м., точно о годині 2-гій пополудни, в церковній гали. Всі члени мають явитися на сей мітінг, бо є важні справи до полагодження. Повинні явитися також ті члени, котрі покупували фарми тут в Ром, а таких є тут богато, що мають з собою переступні листи, а до відділу їх не приносять. Отже будьте розважні і принесіть свої листи на сей мітінг. — Д. Іванців, предс.; В. Чуйко, кас.; І. Лаврук, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. „Українська Січ", від. 170, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в суботу, 13. листопада, в гали церковній на розі улиць Сусекс і Грін, точно о годині 7.30 вечером. Кождий член безуспішно мусить явитися, бо є дуже богато справ до полагодження, як також справа „Свободи", над чим кождий член мусить добре застановитись, аби потім не було нарікання. Довгуючі члени мають вирівнати свої вкладки, бо в противнім разі зістануть суспендовані. — І. Сосульський, секр.

КАРТЕРЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Михаїла, від. 209, повідомляє своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 14. падолиста, о годині 1-шій пополудни, в гали церковній. Кождий член повинен прибути на сей мітінг, бо є дуже важні справи до полагодження від головного уряду У. Н. Союза, котрих то справ сам уряд братства рішати не може. Длятого присутність усіх членів є конечно потрібна, щоби кождий член висказав свою опінію та щоби потому не було нарікання, що урядники вложили на своїх членів податки без їх відома. На сім мітінгу мається голосувати в справі видавання „Свободи": чи вона має виходити яко дневник, чи яко дводневник, чи яко тижневник. Також маємо важні братські справи до полагодження, тож усі члени мають явитися на сей важний мітінг. Ті женщини, котрі належать до нашого відділу самі, без мужів, нехай прийдуть на сей мітінг. — М. Дмитрів, секр.

ВУНСОКЕТ, Р. АЙ. Тов. „Вільна Україна", від. 116, подає до відома, що мітінг відбудеться в неділю, 14. листопада, в гали Лайсіюм під ч. 16 Мейн стр., точно о годині 2-гій пополудни. Проситься членів зійтися, бо є важні справи до полагодження, а то справи від головного уряду У. Н. Союза. Нових членів будеться приймати до товариства і до У. Н. Союза після статута. — С. Лемішка, предс.; Т. Каськів, секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. „Запорожська Січ", від. 371, повідомляє своїх членів, що місячне і надзвичайне засідание відбудеться сеї суботи, 13. падолиста, в гали під ч. 49-51 Beacon St., Newark, N. J., о годині 7.30 вечером. Проситься всіх членів явитись, бо мається обговорити справу „Свободи". Кождий член має явитись і уважно сю справу розбирати, щоби потому не виходило якесь нарікание на нашу організацію. Коли член не прибуде на се засідание, то заплатить $2.00 кари і ще дотого буде мусів мовчати, а не нарікати. — Г. Романків, писар.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. „Українська Січ", від. 182, буде мати свій мітінг в неділю, 14. падолиста, о годині 3-тій пополудни, в церковній гали. Уряд товариства просить всіх своїх членів, як і тих, котрі хотіли би вступити до нашого товариства, нехай прийдуть на мітінг в означенім часі. Неприсутні члени будуть карані після статута. На тім мітінгу будуть важні справи до полагодження, отже всі члени мають бути присутні. — Д. Лещишин, предс.; І. Роздзябик, кас.; Н. Харко, секр.

МІКІСПОРТ, ПА. Тов. „Запорожська Січ", від. 132, повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 14. падолиста, зараз по Службі Божій, в гали під церквою. Кождий член повинен прибути на сей мітінг, бо є дуже важні справи до полагодження від головного уряду У. Н. Союза, котрих то справ сам уряд товариства не може полагодити. Длятого кождий член повинен явитися, щоби висказав свою опінію та щоби потому не було нарікання, що урядники вложили на своїх членів податки без їх відома. На тім мітінгу мається голосувати в справі видавання „Свободи": чи має вона виходити яко дневник, чи яко дводневник, чи яко тижневник. Є ще инші важні справи з 15. головної конвенції і справоздание делегата, про що члени товариства повинні знати для їх власної користи. — В. Кочкодан.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Подається до відома місцевим і позамісцевим членам тов. „Любов", від. 45, що місячний мітінг відбудеться в неділю, 14. падолиста, в домі тов. Укр. Ам. Горожан під ч. 822 Н. Френклін ул., о годині 2-гій пополудни. Слідуючі справи будуть на денній порядку: Справоздание делегата з конвенції; голосовање над органом У. Н. Союза, як має виходити на будуче, і вибір балевого комітету. Длятого, що всі ті справи є важні, то кождий член повинен на тім мітінгу безумовно явитися. — М. Заблоцький, предс.; Т. Малик, писар.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАННЄ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ. А ПРОСВІТА—СЕ СИЛА. — ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТР., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕННЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

(В сій рубриці містимо оголошеня театральних представлень, концертів і забав, не подаючи у них точок програми, імен осіб беручих участь і без довших похвалів).

JOHNSTOWN, PA.

Заходом українського співацького Кружка **„Бандурист"** відограється в **неділю, 14-го і 21-го падолиста 1920 р** представленне **„ЛЕЩЕНА ДИТИНА,** в 4-ох актах. З огляду, що се представленне еще не було гране в сих околицях, просимо всіх щирих Українців і Українок прибути на се представленне. Початок о годині 7-ій вечер. Режісер: п. З. Градковський. 36і38

NEWARK, N. J.

Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76 У. Н. С. устроює **ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ в суботу, дня 13. падолиста 1920 р.** в гали Кандля, 557 Market St., Newark, N. J. Початок о годині 6-ій вечер. Тікет 35 цнт. На сей баль запрошуемо всіх старших і молодших. Музика буде відгравати красні танці. За добру забаву ручить — КОМІТЕТ. 35-36

S. S. PITTSBURGH, PA.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ МАСКОВИЙ БАЛЬ устроює Пітсбурський Український Хор **в суботу, 13-го падолиста 1920 р.** в гали парохіяльний при 7-ій улици на С. С. Пітсбург, Па. Початок о годині 7-мій вечером. Всіх Родимців маемо честь запросити і повеселитись та потанцювати при перворядній музиці. На перервах буде співати рівнож хор. — За добру забаву і обслугу ручить — КОМІТЕТ. 34,36

CENTRALIA, PA.

Драматичний Кружок устроює представленне **НАЙМИЧКА,** в гали церковній в Централія, Па. дня 14. **падолиста 1920 р.** Початок о годині 6-тій вечер. Режісер: Ф. Гуцоляк.

На се представленне запрошується всіх місцевих і позамісцевих Українців і Українок. 36

DETROIT, MICH.

Заходом спів. тов. **„Боян"**, відограється **в неділю, дня 14. падолиста (новембра) 1920 р.** в парохіяльній гали при Кліперт Евеню, пораз перший в Дітройт, Міш., прекрасне представленне **ПАН ШТУКАРЕВИЧ** або **ОКАЗІЯ ЯКОЇ НЕ БУВАЛО,** українська сцена в 4-ох актах, зі співами, С. Е. Зіневича. Режісер: Василь Запотічний. Дірігент: Андрей Стисловський. Вступ звичайний. Початок о годині 7.30 вечером. На сю оказію, якої ще у нас небувало, запрошуе всіх громадян до численної участи

35-36 КОМІТЕТ.

NEW YORK, N. Y.

Українське Роб. Т-во „Поморяни" уряджуе в Укр. Нар. Домі, 217 Іст 6-та ул., Ню Йорк, Н. Й., **в неділю, дня 14-го падолиста (новембра) 1920 р.** представленне **ЖИДІВКА ВИХРЕСТКА,** драма в 5-ох діях зі співами. Музика власна. Вступ 75 цнт. Початок о годині 5.30 вечером. **По представленню Баль.** О численну участь просить

136-37 КОМІТЕТ.

R. J. GLICK АГЕНТ АСЕКУРАЦІЙНИЙ ВІД ОГНЯ.
Офіс находить ся в
WILLIAM McCONNEL BUILDING
SHAMOKIN, PA.

УКРАЇНСЬКИЙ ДОКТОР
ДР. М. МІЛОЄВИЧ
бувший военний доктор в старім краю. 100чс—
DR. M. MILOJEVICH,
417 WOOD STREET,
PITTSBURGH, PA.

СТРАЙКИ, БЕЗРОБІТТЄ І ДОРОГИЙ РЕНТ.

Кажуть, що на се нема ради. Коли подумаете і безрадно не будете тратити послідний цент виратуете себе і свою родину від нужди. Купіть дім в Ню Йорку і околици на довголітну сплату з малим капіталом кількасот долярів. Будете даром мешкати а Ваші тенери виплатять рентом рату за дім — Купіть фарму близько Ню Йорку а не будете мали страху перед страйком і безробітем. Пишіть до нас зараз а ми маемо під рукою кільканайцять домів в Ню Йорку і Брукліні. — Кількадесять фарм в околици Ню Йорку. Мала вплата.

Пишіть до відділу реальностий на адресу: 136—

Ukrainian Export Co., Inc.
318 Broadway,
New York, N .Y.

КУПУЙТЕ
СТІННІ КАЛЕНДАРІ
НА РІК 1921
І украшуйте ними вашу хату.
Маемо дуже гарні релігійні календарі в кольорових образах:

1. Ісус Христос.
2. Матер Божа.
3. Матер Божа з Дитятком.
4. Тайна Вечеря.
5. Ісус в Оливнім Городі.

До кождого образа є прічіплений великий календарюм з червоними святами і неділями.

Поодинокий календар коштуе 50 центів, а 5 календарів нараз вишлемо за $2.00.

Кромі календарів релігійних маемо великий вибір календарів світських з гарними малюнками і краевидами, по тій самій ціні.

ДРУКУЄМО ТАКОЖ КАЛЕНДАРІ ДЛЯ БИЗНЕСМЕНІВ.

Пишіть до нас і присилайте замовлення і гроші на адресу:

HRISHKO BOOK STORE,
437 NORTH 6th AVENUE,
SCRANTON, PA.

ФАРМИ В ПОЛУДНЕВІМ НЮ ЙОРКУ.

Фарма 143 акрова, гарні забудовання, 5 акрів саду і 23 акри ліса. Земля чорна, 2 милі від міста, 8 коров, 3 коні, курий 80, богато сіна і збіжа, 360 бушлів бараболь, 400 бушлі яблок. Ціна за все $5.000, вплата $2.000. Маю до 100 инших фарм для бідних і богачів з винницями, поміж Українцями. Пишіть по катальоґ і мапку. 36-39

S. MORANSKI,
Box 147, Bath, N. Y.

З КРАЮ
найскорше спроваджуе: 131—
HENRY J. SCHNITZER
STATE BANK,
141 Washington St., New York

МУЩИНИ І ЖЕНЩИНИ
ЧОМУ ЗАРАЗ НЕ ВЗЯТИ НАЙЛІПШОГО ЛІКАРЯ?

Не гайте часу з докторами, які вам нічого не поможуть. Прийдіть до мене! Я вам дам раду. У мене, як у спеціялісти є більш 30-літня практика. Головно займаюсь слабостями жолудка, печінки, нирок, міхура і ревматизму. На мужеську хоробу я знаменитий спеціяліст. На кровну слабість уживаю Ehrlichs 606. Говоримо на вашім язику. 133чс143

Prof. Dr. H. G. BAER,
Specialist,
534 Smithfield St., Pittsburgh, Pa.
next door to Davis Theatre.

ФАРМИ!

Тепер навідповіднійний час купити собі фарму або дім за готівку або на рати, в меньших сплатах як теперішний високий рент.

Маемо ріжної величини фарми коло фабричних центрів. Не тратьте нагоди купити дешево фарму в осени, бо тасама фарма на весну буде дорозша. 133ч—

Не відкладайте, а звертайтесь сейчас по близші інформації до:

S. KOWBASNIUK,
244 AVENUE "A",
cor. 15th Street,
NEW YORK, N. Y.

ШИФКАРТИ З ЗЕЛІЗНИЧИМИ ТІКЕТАМИ

ПРОДАЄМ ДО
ОСЬВЕНЦІМА, МИСЛОВЕЦЬ ТА ЛЬОВА НА НАЙБІЛЬШІ КОРАБЛІ, ЩО ВІДХОДЯТЬ ДО ГАМБУРҐА

ЛЯПЛЯНД - - - - 30. жовтня	. . .	ОСЬВЕНЦІМ	$105.00
		ОДЕНБЕРҐ	$105.10
АКВІТАНІЯ - - - - 2. ґадолиста	. . .	ОСЬВЕНЦІМ	$105.00
		МИСЛОВИЦЬ	$105.00
ОЛИМПІК - - - - 27. ґадолиста	. . .	ОСЬВЕНЦІМ	$105.00
		ОДЕНБЕРҐ	$105.10
		З ТІКЕТОМ ДО ЧЕРНОВЕЦЬ	$108.50

На повисше поданих кораблях пасажир дістаке найкрасшу вигоду за найменьшу суму гроший. Подорож морем триває 6 до 7 днів. Як хочете їхати добрим кораблем, сейчас присилайте завдаток на зарезервованне каюти на корабли А ЩАСЛИВО І СКОРО ДІСТАНЕТЕСЬ ДОМІВ. Паспорти на виїзд дістаем в протягу двох днів, за роботу не числимо нічого. 117—

ЯК ХОЧЕТЕ СПРОВАДИТИ з краю Вашу рідню, звертайтесь до нас, а ми виготовимо потрібні документи цілком даром і при помочи своїх представників крайових спровадимо ВАШУ РІДНЮ до кількох тижнів. Тисячі людий дісталось до Америки лише за помочію нас.

ЯК ХОЕТЕ скоро і певно вислати ГРОШІ ДО КРАЮ, то наш Банк чесно обслужить ВАС. Гроші вимінюемо після біжучого щоденного курсу та пересилаемо до краю ТЕЛЕҐРАФІЧНО, МОНЕЙ ОРДЕРОМ І ДРЕФТОМ як найскорше, і під повною ґварантією. НАШ БАНК СТОЇТЬ В ТІСНІ ЗВЯЗИ З ЕВРОПЕЙСЬКИМИ ДЕРЖАВНИМИ БАНКАМИ, та маемо своїх власних кореспондентів котрі помагають виплачувати як найскорше післані гроші. Посилаючим гроші через наш Банк видаемо ОФІЦІЯЛЬНІ РЕСИТА та доручуемо власноручні підписи з краю.

В усіх потребах пасажирських і банкових просимо звертатись особисто або листовно на адресу:

HENRY C. ZARO, BANKER,
39 COOPER SQUARE, DEPT. U. F. NEW YORK, N. Y.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

Оголошення женитьби не приймаесь. — За одно поміщення платиться 10 центів за стрічку (5 слів), два і більше поміщень 7½ цента за стрічку від кождого поміщення. Після сих цін на дворазове оголошенне з 8 стрічок належить присилати $1.00. Оголошення продажи фарм приймається лише такі, коли в них є подана сама річ яка є на продаж, інвентар, запаси, положення і ціна. Рішучо не приймаесь оголошень з всякими дивовижними описами, висловлюванне надмірної прихильности для костумера і напади на других продавців.

В справі поміщуваних оголошень на адресу „Свободи", не належить запитуватися адміністрацію а писати прямо на таку адресу, яка є подана в часописи. Адміністрація не мае обовязку відкривати імен сторін, даючих анонімну адресу.

Пошукую свою маму **КАТЕРИНУ ХАЛАНИЧ,** родом з села Загочева, повіт Ліско. Оставила свого мужа в старім краю перед 28 роками і десь мае перебувати в околицях Пітсбурга. Хтоби о ній знав або мама сама, прошу зголоситися на адресу по моїм мужу: MARY WASCZIN, 40 Washington St., Yonkers, N. Y. 35-36

ПЕТРО ВИННИЧЕНКО, з Гадинковець, Галичина, котрий правдоподібно перебувае в Канаді, дістав лист від брата Івана з Чехії. Тимко Боднар або хто знав би теперішне його місце побуту, нехай пише на адресу: MISS MARIA CHOMYSHYN, 25 Pilgrim St., Providence, R. I. 36-37

Пошукую **ІВАНА БІЛОБРОВКУ,** з села Паншівка, повіт Чортків, Галичина. Мав перебувати в Філядельфії і в Сан Франціско, Кал. Хтоби о нім знав або він сам, зволить зголоситися до: ONUFREY BILOBROWKA, 30 Lion Ave., St. Johnsville, N. Y. 35-37

Пошукую бувшого предс. National Supply Co., **ВАСИЛЯ ШКЛЯРИКА,** котрий мешкав під ч. 1932 Wallace Ave., Bronx, N. Y. Хтоби о нім знав або він сам, зволить зголоситись до мене: МИХ. ДОВГИЙ, 179 Washington Ave., West Haven, Conn. 35-36

ГРЕКО-КАТ. парохія пошукує дякоучителя. Голоситися на адресу секретаря: STEVE ROMANIUK, 703—3th Ave., N. E. Minneapolis, Minn. 35-36

ДОБРА НАГОДА!

На продаж ґросерия і бучерия. Бизнес добре вироблений межи Славянським народом; ціна дуже приступна. Інтересовані зволять голоситися впрост до штору на адресу: 38½ Green St., Jersey City, N. J. 34-39

ЕКСТРА! Конець прийшов для злодіїв і ошустів! Хто Вас обікрав або ошукав? Де твій муж або жінка? Прийдіть зі своїми клопотами до нашого офісу до одинокого українського детектива Михаїла Ґеллес, капітана Резервової Поліції. Приймаемо справи по цілій Америці. Порада даром. Повне вдоволення. Памятайте на адресу: MICHAEL GELLES, 299 Broadway, New York City — Telephone: Worth 3515. 100—

НЕ ПАДАЙТЕ ДУХОМ!

Що Ви не знаете англійської мови, і запишетеся сьогодня а через 3 місяці Ви будете володіти таким богатим даром, Вам буде все доступне і Ви будете на рівні з Американцями, а чому? Тому, що Ви будете говорити, читати і писати по англійськи. Ми учимо через переписку почтою за малою оплатою а для Вашої великої користи. Пробні лекції і подробиці висилаемо за 10 цнт. грішми або марками, можна і канадійськими. Адресуйте: 99-01

FIRST AMERICAN PREPARATORY SCHOOL,
Dept. 46, 525 West 47th St.,
New York City.

ПОШУКУЮ доброго партнера до бизнесу чищення вікон. Добрі місця роботи і поплатна робота. Прошу голоситись на адресу: H. LANOWAY, 206 King St., Charleston, S. C. 34-9

ФАРМА НА ПРОДАЖ, 65 акрів, орного 35 акрів, решта пасовиско і ліс, дім мешкальний з 6 кімнат, стайня на 32 коров і стайня на коні, курник, шопа на вози, 3 коні, 2 корови, 2 ялівки, безроги, кури, вози, плуги і др. фармерські знаряди; 6 миль від міста. Положенне фарми рівне і в здоровій околици. Ціна $5.500. Готівкою $3.000, решта на сплату. Голоситись до: MICHAEL KWASNYCIA, 412 East 5th Street, 4th floor back, New York, N.Y. 34-37

ІСПИТОВАНИЙ дякоучитель глядае посади, учить і провадить хор церковний і світський, взірцево провадить парафіяльну школу дітий і старших, уладжує театральні представлення. Посідае більшу практику. Ласкаві зголошення проситься слати до: I. Ch., c/o "Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J. 35-36

ХТО МАЄ ЗАМІР
спровадити знакомих або родину з краю до Америки а жадає інформацій в тій справі, хай зголоситься до: 43—

IMMIGRANT AID CO., Inc.,
49 E. 7th Street, New York City

КРАЄВІ ЛИСТИ

надіслані до редакції „Свободи для слідуючих осіб:

1) Василь Вакарук від Степана Гнатчука, Святин.
2) Панко Фурик, з Нового Села, Підволочиска.
3) Михайло Сидор від Івана Сидора, Медика, Перемишль.
4) Петро Баран від Анни Баран, Перемишль.
5) Анастазія Баглай від Димитра Прокопець, Доброміль.
6) Михайло Кушпира від Марії Кушпири з Сурохова, Ярослав.
7) Василь Дмитрук від Анни Гечка з Буковини.
8) Іван Герилюк від Марії Герилюк з Ганчарової, Обертин.
9) М. Монастирський лист з Окбури, Канада.
10) Д. Монастирський лист з Окбури, Канада.

Проситься прислати на висилку листа 25 цнт. марками.

Листи адресувати: "Svoboda", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

БАЛТИЙСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА КОРАБЕЛЬНА КО.

мае пряму лінію до
ГАВР і ҐДАНСЬКА кораблем
NEW ROCHELLE
попередно корабель „Гамбург" лінії Гамбург-Амерікан
ВІДХОДИТЬ 20. ПАДОЛИСТА

Карта II. кляси	$200
Карта III. кляси	$130

Зелізниче получення з Парижем і другими великими містами.

Головний офіс:
24 Whitehall St., New York, N. Y.
Телефон: Bowling Green: 8269, 8186. 126вч—

ФАРМА 66-АКРОВА в стейті Ню Джерзі з чого 35 акрів орної землі, решта ліс грубий і пасовиско, річка перепливае фарму, сад з 50 яблінок, 20 черешень, 12 слив, много овочів на фармі, 100 бушлів жита, 200 бушлів вівса, 100 бушлів бульби, кукуруза зі 7-мох акрів, до 15 возів гарбузів, капуста, бураки, морква, фасоля, ріпа, до 15 тон сіна, бочка сайдру, 10 молодих расових коров дійних, майже всі тільні, 1 бугай, пара коний, 20 безрог, 120 курий, всіляка потрібна машинерія. Дім добрий з ґанком і пивницею, 8 румів, стайня на 14 коров, цементована підлога, курник, хлів, молочня, кошниця. Прихід до 200 дол. місячно за молоко. Околиця гориста, дуже весела і богата, густо замешкана Українцями. Ціна за всьо як тут описано $4850.00. Готівки треба $3.500.00, решта на легкі сплати. Голосіться до 11-го падолиста лише. 36-39

V. MAZURKEWICZ,
120—2nd Ave., New York, N. Y.

ЖМІЄЧНИК є одним з найліпших домашних ліків і певним средством проти ревматизму, болів плечий, коленя і болів грудий. Є помічне на болі голови, на болі суставів у рук і ніг, на легкий паралїж карку, болі горла і зубів. СЕЙ ЛІК Є ВИРОБУ СЛАВНОГО Д-РА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО.

Відносіть ся до ґенерального агента, залучаючи 3-центову марку на відповідь. 38ч—

MIKE FEDIW,
8 WASHINGTON AVE.,
HASTING ON HUDSON, N. Y.

КРЕВНИХ І ЗНАКОМИХ
спроваджуемо до Америки в як найкоротший час. — По інформації у всіх справах звертайтесь до: 18-
S. KOWBASNIUK,
244 Avenue A, cor. 15th Street,
NEW YORK, N. Y.

ДР. ІВАН СМІТ

ЛІКАР УКРАЇНЕЦЬ. — СПЕЦІЯЛІСТ ОПЕРАТОР.

ДОКОНУЄ НАЙТЯЖШІ ОПЕРАЦІЇ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ, СПЕЦІЯЛЬНО ПРОПУКЛИНУ (Т. Є. КИЛУ), ЛІЧИТЬ З ПЕВНИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, НЕДУГИ ЖОЛУДКОВІ, СЛІПУ КИШКУ, ГЕМОРОЇДИ, ГРУБІ ЖИЛИ, НІС, ГОРЛО, УШИ І ИНШІ НЕДУГИ МУЩИН І ЖЕНЩИН, ЄСЛИ ХТО НЕ МОЖЕ ПРИЙТИ ДО МЕНЕ, ТО НАПИШІТЬ ЛИСТ І ОПИШІТЬ ВСЮ ВАШУ НЕДУГУ, ЗАЛУЧІТЬ МАРКУ НА ВІДПОВІДЬ.

Dr. JOHN SMITH, Jr.,
327 EAST 17TH STREET,
NEW YORK, N. Y.

Години урядові: 12—2 попол. і від 6—8 вечер, а в неділі і сьвята від 10-тої рано до 2-гої пополудни.

Телефон: Stuyvesant 4493.

ДО КРАЮ можете відїхати через ГАМБУРҐ і другі порти працюючи на корабли пару годин денно при легкім занятю. Звертайтесь сейчас до: 22—
GREENWICH LABOR AGENCY,
129 Greenwich St., New York, N.Y.

АДВОКАТ
O. H. DROEGE
49 E. 7TH ST., NEW YORK
Розмовитесь по українськи.
Години урядові від 4. до 8. пополудни кождого дня, окрім неділь і свят. 08—

ЧОТИРИ СТОРОНИ ЛИСТОВОГО ПАПЕРУ ДО СТАРОГО КРАЮ.

Перша сторона гарно кольорована в квіти і картини вишивані перликами і посипані діяментовим порошком з віршами до: Найдорозші Родичі; Найдорозша Мамо; Дорогий мій Отче; Дорога жінко; Дорога Сестро; Дорогий брате; Поздоровлінне з Америки; До моеї Любої; З чужини, зза моря; Спіши, мій листочку, на Русь-Україну; Біда тому, біда, хто свій край лишае; Христос Воскрес; Рождество Христове. Спеціяльна випродаж протягом 30 днів для читачів „Свободи". 22 всякого сорта прегарного листового паперу за одного доляра. Вишліть зараз моней-ордер, на адресу: 33-36

THE ROYAL SALES CO.,
59 Sta. O, New York, N. Y.

З **РОБІТЬ ВАШЕ ВОЛОСЄ ГАРНИМ.**
Відсвіжіть вашу голову! Стримайте випадання волося! Усуньте порплі! Хай ваше волосе виросте буйне і гарне.
ВИ СЕ МОЖЕТЕ ЗРОБИТИ.
„ДАРМАФУҐА" дасть поріст волосю, усуне порплі і волосе перестане випадати. В короткім часі ваше волосе відросте на цілій голові. 27-38
На спробу вишлемо за 10 ц.
ARGIL SPECIALTIES CO., Sv.,
Box 37, Philadelphia, Pa.

ЗА ВИПЛАТУ
посилок грошевих в старім краю ґарантуе цілковито: 131—
HENRY J. SCHNITZER
STATE BANK,
141 Washington St., New York.

ЛІКАРСТВА АПТИКИ СВ. МИХАЇЛА

Молодість Бальзам	$5.00
Бальзам на подвиганне в середині	3.00
Бальзам на безсонніcть	2.00
Кроплі на корчі в жолудку	2.00
Пігулки на конвульсії	5.00
Кроплі до очий від запалення	2.00
Лік на Солітер	5.00
Порошок до усування волося з лиця і тіла	1.00
Волосоріст до поросту чорного волося	2.00
Вусоріст до поросту довгих вусів	1.00
Пілюли від руматизма і простуди	3.00
Масть до натирання від руматизма	2.00
Жолудковий бальзам від катару желудка	2.00
Пігулки до очищення жолудка	1.00
Фарба на сиве волосе (на всі кольори)	3.00
Масть на прищі, короcти і лишаї	2.00
Геркулес, до скріплення сил і апетиту	2.00
Крім і мило до гарного лиця	1.25
Успокоюючий бальзам на нерви	2.00
Лік від простуди і інфлюенци	3.00
Бальзам до очищення зіпсутої крови	3.00
Пігулки від болю голови	2.00
Порошок на потіючі ноги	1.00
Лік від гемороїдів	2.00
Масть до катру в носі	1.00
Краплі до болю зубів	1.00
Лік проти болю в горлі	1.00

Окрім всіх тих ліків, що тут подано, маемо всякі другі ліки против всіх хронічних і задавнених хоріб. За всі наші ліки даемо повну нашу гарантію. Пишіть по катальоґ.

Хто пришле відразу 10 дол. на ріжні средства, вишлемо ДАРОМ дуже добрий дарунок. Як ви хорі на якунебудь слабість вишіть нам сейчас, а ми вам поможемо. Листи і моні-ордери на гроші належить адресувати до: 147чс—

ST. MICHAEL MEDICINE CO.,
Dept. D.
CARLSTADT, N. J.

ПЕТРО ЯРЕМА
РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ВИПОЗИЧАЄ КЕРИЧІ НА ВЕСІЛЯ, ХРЕСТИНИ І ВСЯКІ ДРУГІ ЗАБАВИ.
115 Ave. A., NEW YORK, N.Y.
Telephone: Orchard 2568.

ҐВАРАНЦІЯ ДЛЯ КОЖДОГО

ХТО КУПИТЬ ШИФКАРТУ АБО ПІШЛЕ ГРОШІ ДО КРАЮ ЧЕРЕЗ
БАНК ЮРІЯ ХИЛЯКА

Принимаемо і позичаемо гроші на процент.
Купуемо і продаемо доми і фарми.
Асекуруемо від огню доми і хатні річи.
Полагоджуемо всякі справи краеві; виробляемо повномочія і контракти.
У всіх справах просимо удаватись або писати на адресу: 26,27ч—

GEO. CHYLAK, Notary Public,
FOREIGN EXCHANGE BANK
OLYPHANT, PA.

УКРАЇНЦІ! ДОРОГА ОТВОРЕНА!

ШИФКАРТИ НА ВСІ ЛІНІЇ ПО КОМПАНІЧНИХ ЦІНАХ.
Пишіть зараз то Вам пораджу як обійтися в справі видістання пашпорту і всіх вказівок подорожи, до:

І. ГЕРЦ, Банкир і Нотар,
224 WEST 34th STREET, NEW YORK, N. Y.

ДАРОМ! ДЕВЯТЬ ПРЕДМЕТІВ ДАРОМ!

Спевностю ні оден з читачів не мав спосібности до днесь користати з так чудової оферти, яку вам тут представляемо. Годинник який бачите тут на ілюстрації, є найліпшої марки, виробу годинників американських. А щоби дати спосібність кождому набути сей дорогоцінний годинник, який послужить вам на довгі роки ,ми на короткий час знижили його ціну і протягом 30 днів будемо сподавати по ціні фабричній. Годинник золотий (Gold Filled), середного формату, артистично ґравірований і ґварантований на довгі роки, марки Illinois Watch Case Co. Машина чисто ніклева, висаджена правдивими каменями і ґварантована на 25 літ. Час держить як найточнійше і не псуеся так скоро як котрі инші годинники, длятого весь світ узнае сі годинники за найліпші, а хто уже має такий годинник то вміє оцінити його вартість і спевностю не віддавби його нікому за жадну ціну, бо хотяйбисьте не знати кілько заплатили за годинник то ліпшого вдоволення вам не дасть як отсей котрого реґулярна ціна є $20.00. Ми лиш в цїли залізнання Впов. Читачів з годинниками найліпшої марки, американського виробу, протягом сего місяця будемо сподавати їх по ціні низшe фабричної бо лише за **$12.95.** 133ч48

УВАГА. Понеже ми означили на 30-дневну випродаж лише 2.000 годинників, тож радимо кождому з читачів поспішитись з замовленнем, а отримаете девять вартісних предметів ЗОВСІМ ДАРОМ. 1) Автоматичне шило, котрим кождий оден направить собі обуве, чи то упряж, воно шие так як машина, бо бере два штихи за одним разом і то з обох сторін, 2 голки і 25 ярдів шевської дратви додаемо з кождим шилом. 2) Шовковий ґерданець до годинника. 3) Автоматична машинка до стриження волося, нею кождий оден спустить собі волося як лише схоче, без жадної науки. 4) Гарний кишенковий гребінець. 5) Золотий (Gold Filled) перстечь з вашим іменем. 6) Патентовий ланцюшок на ключі. 7) Новий і уліпшений Стереоскоп, який побільшае малий предмет в природній величині, до сего додаемо 50 ріжнородних образців. 8) Гарна бурштинова циґарничка. 9) Барометер, найновійший винахід, який показуе зміну погоди з днесь на завтра. Апарат сей збудований у формі хатки, в котрій знаходиться двое людий, себто чоловік і жінка. Приміром погоду віщує жінка тим, що виходить з хатки, а коли завтра мае падати дощ, то вона ховається а виходить чоловік з парасолею в руках. Чи не цікаві і пожиточні сі предмети для кождого з Вас? Навіть і в старім краю сі предмети будуть мати для вас неоціненну вартість, котрі отримаете зовсім даром, коли замовите у нас повисше згаданий годинник, знаний цілому світови, не пізнійше як до 30 днів.

Жадного з девять предметів не спродаемо зосібна за жадну ціну, позаяк суть вони призначені тілько на премії до годинника через 30 днів. Гроший наперед не жадаемо, витніть лише купон і подайте свою докладну адресу, разом залучіть 35 цнт. на кошт пересилки, а за товар заплатите по отриманню. Повне вдоволенне з товару абсолютно ґварантуемо або звертаемо гроші. Пишіть ще нині на адресу:

UNION SALES COMPANY,
DEP. 321, 2029 W. CHICAGO AVE., CHICAGO, ILL.

Ґварантований купон 30-дневної оферти.
Union Sales Co., 2029 W. Chicago Ave., Chicago,

Панове:—Прошу прислати мені годинник який спродаете по ціні фабричній за $12.95, а разом девять предметів котрі даете даром до годинника через 30 днів, на що залучаю 35 цнт. на кошт пересилки, а за товар заплачу по отриманню.

Імя ....
Адреса ....

З КАНАДИ ПРОСИМО СЛАТИ РАЗОМ З ГОТІВКОЮ.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

НОВИНКИ.

Дивна крадіж $4.250.

В Рон Стейшен, Па., в ночи з 22-го на 23-го м. м. сталося велике нещастє Іванови Миляновичи, котрий вибирався до краю 27. жовтня б. р. Він вигягнув свої тяжко запрацьовані в майнах гроші ($4.250) з банку, а просидівшись до пізної ночи тогосамого дня з другими бордінгерами (столівниками), замкнув свій куферок з грішми і положився спати. На другий день рано, коли отворив куферок, з гроший ані сліду не було. Притиснений горем, заарештував двох підозрілих бордінгерів, з котрих один, К. Б., за зложеннєм вимаганої кавциї вийшов на волю, а другий, Д. Ф., сидить ще дальше у вязниці. — Подав Іван Малищак, член 29-го відділу У. Н. Союза.

Дав би розвід, колиб жінка не читала газет.

„Як би я виробляв закони для сього краю, то признав би за добру підставу для розводу те, що жінка не читає часописий". Так говорив судія Г. Стейн з Філядельфії, коли він промовляв до стовариширення жидівських суфражисток в Атлянтік Сіти, Н. Дж. — „Що за гарна і приємна річ при сніданку чи при якій би там не було їді мати з ким поговорити про новинки з цілого світа. Се рівнається кримінальному проступкови, їсти задурно хліб тоді, коли навіть не знається, де родиться хліб, і що люди, котрі ходять коло нього, голодують. Жінки раз повинні знати, що попри їх призначеннє в природі вони мусять дбати про дещо більше, коли хотять, аби вони дорівнали своїм товаришам мужеського пола".

Професор отворив склеп косметичних прикрас.

„Я мучився 30 літ учителем по висших школах, вірючи, що научанне се шляхотна штука". Так сказав Оскар Гіт, професор англійської мови у висшій школі в Енгелвуд, Ілл., який отворив склеп жіночих прикрас. „Тепер я переконався, що жінки хочуть, аби їм голови прикрашати зверха, а не в середині. Сього року я заплатив перший раз доходовий податок".

Жінки турецьких офіцирів і полонених домагаються плати.

З Константинополя пишуть, що турецьке міністерство було два рази штурмоване жінками воєнних бранців та недоплачених офіцирів. Вони всі домагалися платні. Сатрі Бей в промові до згромаджених сказав, що міністерство фінансів має в касі лише 100.000 долярів, на місячний розхід одного міліона.

Думав, що він в Австрії.

Проповідник Н. А. Дойл з Торонто (Канада) підчас своєї проповіди в неділю, 3. жовтня, сказав, що в Саскачевані є 65.000 Славян (читай Українців); 50 процент з їх дітий ходить до школи і вчиться англійської мови, а 46 проц. цілком не вживає англійської мови в дома. „Я перебував три тижні в околицях Інсінгер і через сих три тижні думав, що жию в Австрії; я не міг нічого добачити тут, що можна би назвати канадійським. Однак ціла справа звертає на ліпше завдяки модерним методам заселювання сих околиць". Що під сим розуміє шан. проповідник, треба хиба догадуватися.

Іронія.

Пастор Кін в Шікаго почав свою проповідь словами „не кради". В тійсамій хвили його автомобіль, що стояв перед церквою, почав гудіти. Хвилю пізнійше його син і кілька його товаришів опинилися з автомобілем за містом. „Подумайте лише: в хвили, коли я вимовляв „не кради", мій власний син крав. Він потребує лекції і тому я вибрав дозвіл на його арештованнє". Так сказав батько.

Кінь має бути на бенкеті.

Мен-о'Вор, кінь, що осягнув рекорд в перегонах, має бути присутним на бенкеті, устроєнім в готели „Валдорф Асторія" в Ню Йорку. Для сього вже пороблено всякі уряджения. „Мен о'Вор" здобув перед двома тижнями рекорд в перегонах і 75 тисяч дол. заклад.

Предсказуваннє погоди.

До горняти з кавою вкинути грудочку цукру. Коли бульки, які з того повстануть, збиваються скоро під один бік горняти, сподіватися великої зливи. Колиж бульки, зібравшись на середині, поволи перейдуть від один бік горняти, буде слота. Як що бульки, зібравшись на середині горняти, там остають, то се предсказує гарну погоду.

Згоріло троє дітий.

В місцевости Вонда, Саск. (Канада), стався нещасливий випадок. Николі Стуцінському, котрий мешкає три милі від Дана, згоріла хата. Матір пішла була до міста і в дома полишила троє дітий, які згоріли разом з хатою. Одна дитина мала три, друга пять літ, а третя всего чотири місяці.

Два великі міста.

Льондон, з своїми 119 квадратовими милями, має пересічно 41.000 населення на кожду квадратову милю, в порівнанню до 19.000 пересічного населення Ню Йорку, якого обем має 300 квадратових миль.

Супружий стан продовжує вік.

Після рецепти д-ра Шварца з Берліна женячка є конечною до піддержання довшого віку. На кождих 200 осіб, котрі доживають 40 літ, 125 є жонатими. У віці до 60 літ пропорція ще більше говорить в користь жонатих, бо на 48 жонатих лиш 22 нежонатих досягає того віку. У віці до 70 літ доживає з перших 27, з других 11. На 50 сторічняків не було ні одного нежонатого.

Повісився на телефонічнім стовпі.

Моторошно на души зробилося нічному сторожеви в Брендоні, коли він в четвертій годині по півночі, обходячи свій округ, натрафив на висячого з телефонічного стовпа чоловіка. Нещасливець замотав собі на шию шнур, зачепив його за гак в стовпі і скочив. Коли сторож напіткнувсь на него, то він висів дві стопи від землі. Пробували оживити чоловіка, але без успіху. Він походив з Гвайтбер, Саск., і мав зватися Шайдемен Ліюм, правдоподібною Швед.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА"

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

ПЕКЛО В ХАТІ!

ОБРАЗ З ЖИТЯ НАРОДА В ОДНІЙ ДІЇ

ЦІНА 15 ЦЕНТІВ

Замовлення висилайте враз з грішми на адресу:

SVOBODA, 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.